

Sygn. akt III CSK 272/19

POSTANOWIENIE

Dnia 20 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z wniosku W. T.
przy uczestnictwie A. S., E. Ś. i G. S.
o zasiedzenie służebności przejazdu i przechodu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 20 grudnia 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w T.
z dnia 11 czerwca 2019 r., sygn. akt I Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek uczestniczek A. S. i E. Ś. o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wnioskodawca W. T. złożył skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w T. z dnia 11 czerwca 2019 r., którym oddalono jego apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w T. z dnia 18 grudnia 2018 r., oddalającego wniosek o zasiedzenie służebności przejazdu i przechodu.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

W niniejszej skardze oparto się na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c., podnosząc, że w sprawie występują następujące istotne

zagadnienia prawne: a) czy Sąd wydając postanowienie w sprawie o zasiedzenie może odwoływać się do ochrony prawa własności i tym samym nie podejmować działań mających na celu jednoznaczne i nie budzące wątpliwości ustalenie stanu faktycznego sprawy, a tym samym nie rozstrzygając o żądaniu wnioskodawcy w sposób pewny, a przyjmując jak to jest w pisemnym uzasadnieniu, iż najbardziej wiarygodna jest wersja wskazana przez uczestnika; b) czy prawo własności ma prymat nad zasadą prawdy materialnej w postępowaniu nieprocesowym, jaka została wyrażona w kodeksie postępowania cywilnego (art. 3)? Skarżący wskazał także, że skarga kasacyjna powinna zostać przyjęta, ponieważ Sąd drugiej instancji dopuścił się rażącego naruszenia zarówno przepisów postępowania, jak i prawa materialnego.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) powinno spełniać wymagania stawiane zagadnieniu prawnemu przedstawianemu Sądowi Najwyższemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c. - zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13, z dnia 14 września 2012 r., I UK 218/12 - nie publ.), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, z dnia 24 października 2012 r., I PK 129/12 - nie publ.). Wspomniane wątpliwości muszą znajdować się w związku przyczynowym z rozstrzygnięciem sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2014 r., III CZP 79/14, BSN 2014, nr 11, s. 7), który powinien wynikać z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r., III CZP 71/13, nie publ.). Istotne zagadnienie prawne należy bowiem postawić w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by mogło być rozpatrywane w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego, a wątpliwości z nim związane muszą mieć charakter wyłącznie prawny, czyli nie mogą obejmować elementów stanu faktycznego sprawy (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2012 r., III CZP 14/12, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14 - nie publ.). Kolejnym niezbędnym elementem uzasadnienia tej przesłanki jest

wskazanie przepisu prawa, który wzbudził poważne wątpliwości (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2014 r., II PK 257/13, nie publ.), a także różnych możliwych sposobów jego interpretacji, wynikających z judykatury lub piśmiennictwa, w tym również zajęcia przez samego skarżącego stanowiska co do rozstrzygnięcia sprawy oraz przyczyn wadliwości zaskarżonego orzeczenia (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2013 r., III SK 54/12, nie publ.). Wymagania tego nie można zastąpić postawieniem samych pytań do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2011 r., I PK 52/11, nie publ.) Jednocześnie zagadnienie prawne może zostać uznane za istotne tylko wtedy, kiedy Sąd Najwyższy nie wyraził jeszcze stanowiska w związku z przedstawionym problemem, a w przypadku istnienia rozstrzygnięcia problemu - nie zaszyły żadne okoliczności faktyczne uzasadniające jego zmianę (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP 2003, nr 13, poz. 5).

Zagadnienie prawne sformułowane przez skarżącego nie spełnia powyższych wymagań. Już na pierwszy rzut oka dostrzec można brak jakiegokolwiek uzasadnienia i wyjaśnienia wskazanych problemów oraz powiązania go z dorobkiem judykatury czy piśmiennictwa. Ponadto przytoczone zagadnienia nie mają charakteru prawnego, lecz faktyczny, odnoszą się bowiem do sposobu oceny faktów i środków dowodowych przeprowadzonej przez Sąd odwoławczy. Istotą wątpliwości skarżącego nie jest prawny prymat zasad wyrażonych we wskazanych przepisach prawa procesowego, lecz tok rozumowania Sądów *meriti* w niniejszej sprawie oraz przyczyny, dla których Sąd dał wiarę określonym środkom dowodowym. Jedynie natomiast odpowiednio uargumentowane zagadnienie o charakterze prawnym mogłoby stać się przyczyną przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z kolei dla skutecznego powołania w skardze przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. konieczne jest wykazanie przez skarżącego kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego mającej charakter oczywisty, widoczny *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2016 r., IV CSK 729/14 oraz z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15 - nie publ.). Musi być

zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna bez głębszej analizy przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, nie publ.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Skarżący powinien nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym - jego zdaniem - Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią juretryczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2013 r., I UK 214/13, nie publ.).

Uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w zakresie przyczyny z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. brakuje przede wszystkim szczegółowego powołania się na poszczególne przepisy prawne oraz przedstawienia stanowiska skarżącego, w jaki sposób ich naruszenie wpłynęło na wydanie rozstrzygnięcia oczywiście sprzecznego z prawem. Nie dysponując argumentacją dotyczącą konkretnych naruszeń prawa, Sąd Najwyższy nie jest władny ocenić wniosek skarżącego w zakresie tej przyczyny przyjęcia skargi do rozpoznania.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł zaś na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.